

**Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка**

**Кафедра археології, спеціальних історичних
і правознавчих дисциплін**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Правові аспекти охорони культурної та археологічної спадщини. Українська.
Викладач	Адамовський Володимир Іванович, кандидат історичних наук, доцент
Профайл викладачів	https://kaf-asipd.kpnu.edu.ua/?page_id=297
E-mail:	volodymyr.adamovskyi@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/
Консультації	Відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри археології, спеціальних історичних і правознавчих дисциплін: щовівторка 14.20 – 15.55.

2. Анотація до курсу

«Правові аспекти охорони культурної та археологічної спадщини» - вибіркова навчальна дисципліна, яка вивчає механізми правового регулювання у сфері охорони культурної та археологічної спадщини; засади, форми і методи управління та регулювання державної політики у сфері охорони культурної та археологічної спадщини України.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань про актуальні проблеми щодо охорони культурної та археологічної спадщини, а також оволодіння базовими знаннями щодо правових, організаційних, соціальних та економічних відносин у сфері охорони культурної та археологічної спадщини.

Цілі курсу – це оволодіння студентами знаннями про:

- основні напрями правового регулювання у сфері охорони культурної та археологічної спадщини України та розвитку управління і регулювання культурних процесів в Україні;

- правове забезпечення державного управління у сфері охорони культурної та археологічної спадщини, а також виявлення проблемних питань та визначення шляхів їх вирішення;

- основи законодавства у сфері охорони культурної та археологічної спадщини України.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

5. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі фахові компетентності:

- вміння проводити попередній аналіз археологічних та культурних об'єктів
- володіння: елементарними навичками аналізу та атрибуції
- вміння аналізувати культурні та археологічні об'єкти
- вміння працювати з джерелами, верифікувати отриману інформацію - вміння аргументовано відстоювати власну думку

Студент повинен продемонструвати наступні *результати навчання*:

- розуміти організацію системи охорони об'єктів культурної та археологічної спадщини у межах адміністративних одиниць, територій, районів, населених місць;

- знати сучасну управлінську вертикаль сфери охорони культурної та археологічної спадщини, повноважень кожної її ланки;

- визначати основні принципи правового регулювання у сфері охорони культурної та археологічної спадщини України і використання історичної та культурної спадщини в сучасних умовах;

- володіти критеріями визначення культурної та археологічної значущості об'єктів;

- застосовувати теорію та практику залучення світового досвіду щодо правового регулювання у сфері охорони культурної та археологічної спадщини України.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Усі спеціальності
Рік навчання/ рік викладання	2024-2025/2025
Семестр вивчення	Шостий
нормативна/вибіркова	Вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	20 год.
Семінарські заняття	20 год.
Самостійна інд. робота	80 год.
Форма підсумкового контролю	Залік

7. Пререквізити курсу

Перелік попередньо прослуханих курсів (тобто які базові знання потрібні для успішного опанування компетентностями: «Археологія України», «Археологія і методика польових археологічних досліджень», «Спеціальні історичні дисципліни».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Письмові роботи. Очікується, що студенти виконають один вид письмової роботи - реферат.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознакакадемічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за рейтинговою системою зі 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) та національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано).

Зі 100 балів, студент впродовж семестру може набрати максимально 100 балів, з яких:

20– поточне оцінювання

50 – виконання студентами модульної контрольної роботи

30– виконання студентами самостійної роботи.

Кінцева оцінка успішності студента формується шляхом додавання балів, що студент отримав за участь в роботі впродовж семестру та балів, який студент отримав на екзамені. Кінцева оцінка набуває вигляду як за національною шкалою, так за 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Студент вважається допущеним до підсумкового контролю при умові: обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх практичних занять, виконання самостійної роботи, що передбачена навчальним планом дисципліни.

10. Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти:

1-3 бали (початковий рівень). Студент володіє матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними. Слабко усвідомлюється мета навчально-пізнавальної діяльності, даються відповіді лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні».

4-6 балів (середній рівень). Студент володіє початковими знаннями з антропології, знає близько половини навчального матеріалу, здатний його відтворити. Проте слабко орієнтується в поняттях, визначеннях, а самостійне опрацювання навчального матеріалу з історії первісного суспільства викликає певні труднощі.

7-9 балів (достатній рівень). Студент вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить логічні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Подається чітке тлумачення понять, категорій з історії первісного суспільства, а самостійне опрацювання матеріалу не викликає труднощів. Виконуються прості творчі завдання з історії первісного суспільства.

10-12 балів (високий рівень). Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності з історії первісного суспільства. Використовується широкий арсенал засобів для доведення своєї думки. Логічно і творчо викладається матеріал з історії первісного суспільства в усній та письмовій формі.

11. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

1. Архипова Є. О., Клевчук О. О. Державне регулювання у сфері охорони культурної спадщини України. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 13-14. С. 51–57.

2. Кудерська І. О. Напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини в Україні. *European Perspectives - Європейські перспективи: міжнар. наук.-практ. журнал.* 2021. № 2. С. 48–55.

3. Кудерська І. О. Адміністративно-правове забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини в Україні та його механізм. *LEX PRO OMNES: Visegrad Journal on Human Rights.* 2021. № 2. С. 73–78.

4. Кудерська Н. І. Право культурної спадщини України. Спеціальна частина: підручник; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ : НАКККиМ, 2015. 274 с.

5. Курило Т.В. Правова сторона культурної спадщини України. Монографія. – Львів: Львівський юридичний інститут МВС України, «Новий світ – 2000», 2014. – 152 с.

6. Мазур Т. В. Правова охорона культурної спадщини в Україні : монографія / Національна академія внутрішніх справ. К. : Парлам. видво, 2020. 432 с.

7. Мацькевич М. М. Конституційно-правові засади забезпечення культурних прав і свобод людини та громадянина в Україні : монографія / Івано-Франк. ун-т права ім. Короля Данила Галицького. ІваноФранківськ : Місто НВ, 2012. 462 с. 8.

Мельничук О. І. Міжнародно-правовий статус всесвітньої культурної і природної спадщини. К. : Наук. думка, 2008. 287 с.

9. Охорона та збереження пам'яток історії та культури: Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / Авторукладач: Хрящевська Л. М. Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 206с.

10. Присяжнюк О. М. Охорона культурної спадщини : навч. посібник. Ч. 1. Одеса : Держ. закл. «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Уш.»», 2019. 226 с.

11. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06.1995 р. № 249/95-ВР : станом на 25 верес. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-вр#Text>

12. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III : станом на 31 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

13. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII : станом на 8 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>

14. Про охорону археологічної спадщини: Закон України від 18 березня 2004 року № 1626-IV: станом на 12 грудня 2012 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15#Text>